

สรุปการจัดการความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน ประจำปีงบประมาณ 2559 คณะศิลปศึกษา
หัวข้อ : รูปแบบการจัดการเรียนรู้กลุ่มวิชาชีพครูและการศึกษาทั่วไป
ที่สร้างประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

สืบเนื่องจากที่คณะศิลปศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู สาขาวิชาชีพเฉพาะด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งการจัดการเรียนรู้อยู่ในหลักสูตรของการจัดการเรียนการวิชาชีพครูด้านศิลปวัฒนธรรมนั้น การจัดการศึกษาในกลุ่มวิชาชีพครูและวิชาศึกษาทั่วไปถือเป็นกลุ่มวิชาที่มีส่วนสำคัญยิ่งในการผลิตบัณฑิตของคณะศิลปศึกษาในสาขาวิชาเอกต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพสามารถเป็นครูหรือนักวิชาการที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต ดังนั้นคณะศิลปศึกษาจึงได้ดำเนินการจัดเก็บองค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้กลุ่มวิชาชีพครูและการศึกษาทั่วไปที่สร้างประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เพื่อประโยชน์แก่อาจารย์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และหน่วยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ หรือใช้ประโยชน์อื่นๆ ได้ต่อไป องค์ความรู้ซึ่งได้จากการดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่สร้างความสนใจในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนของคณาจารย์ภายในคณะศิลปศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนในระดับปริญญาตรีอย่างน้อย 5 ปี ได้ข้อสรุปในภาพรวม ดังนี้

1. ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนในคาบแรกนั้น ผู้สอนจะต้องมีการแนะนำตนเอง แนะนำรายวิชา ตลอดจนแจ้งการทำข้อตกลงร่วมกันในส่วนของกฎ ระเบียบ และกติกาในระหว่างการเรียนรู้ รายวิชาของตนให้ผู้เรียนได้รับรู้เข้าใจ
2. ผู้สอนต้องอธิบายจุดมุ่งหมายการเรียนรู้และประมวลรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบการสอน การให้คะแนน รูปแบบการตัดเกรดหรือประมวลผล รวมถึงความสำคัญและความเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ในรายวิชาเอกของนักศึกษาในแต่ละสาขาให้ชัดเจน เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อรายวิชา นอกจากนี้ผู้สอนควรมีการแนะนำคู่มือหรือเอกสาร ตำราที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เพิ่มเติมหรือใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาทบทวนให้แก่ผู้เรียนได้ต่อไปในอนาคต
3. หากเป็นวิชาที่มีเนื้อหาต่อเนื่องกับวิชาอื่นที่ผู้เรียนได้ผ่านการเรียนรู้อีกก่อนหน้า ผู้สอนควรมีการทดสอบความรู้เดิมของผู้เรียน โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนหรือการถาม - ตอบ หรือการพูดคุยก่อนเริ่มเรียนในรายวิชาของตน เพื่อเป็นการตรวจสอบความรู้และทบทวนพื้นฐานของผู้เรียนได้คร่าวๆ
4. ผู้สอนจะต้องสอนให้ตรงตามเวลาที่กำหนดหรือตามข้อตกลงกับผู้เรียน เพื่อเป็นแบบอย่างด้านความรับผิดชอบหรือความตรงต่อเวลาแก่ผู้เรียน
5. ในการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง ผู้สอนจะต้องมีการเตรียมแผนการสอนล่วงหน้าและไม่เปลี่ยนแปลงประเด็นที่เตรียมแบบกะทันหัน เพราะอาจส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องหรือความพร้อมในการสอนหรือการบรรยายของผู้สอนได้ ยกเว้นประเด็นที่จะดำเนินการเปลี่ยนแปลงจะเป็นประเด็นที่สำคัญหรือเปลี่ยนแปลงตามนโยบาย ข้อกำหนด กฎ หรือระเบียบที่มีการประกาศใช้ใหม่
6. กรณีที่เป็นผู้สอนใหม่หรือมีประสบการณ์ในการสอนน้อย ควรมีการขอหรือฝึกการสอนด้วยตนเองล่วงหน้า ทั้งในส่วนของเนื้อหา การเชื่อมโยงเหตุการณ์หรือสถานการณ์อื่นๆ เพื่อสร้างความมั่นใจ ตลอดจนความชำนาญในการสอนให้แก่ตนเอง
7. ผู้สอนจะต้องศึกษาหาความรู้ทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาของตนเองอยู่เสมอ ทั้งนี้ยังรวมไปถึงข่าวสารต่างๆ เพื่อนำมาปรับปรุงเนื้อหาการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพและทันสมัย และการใช้ในการยกตัวอย่างหรือเชื่อมโยงกับเนื้อหาของตนได้อย่างเหมาะสม
8. ในการเริ่มต้นการสอนในแต่ละครั้ง ผู้สอนควรมีการทบทวนเนื้อหาที่เรียนรู้อีกในชั่วโมงที่ผ่านมาให้แก่ผู้เรียน เพื่อเป็นการทบทวนและสร้างความเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้เนื้อหาในชั่วโมงปัจจุบัน
9. ในระหว่างการดำเนินการสอนตามแผนการสอนหรือเนื้อหาการเรียนรู้อีกที่กำหนด ผู้สอนควรสอดแทรกหรือยกตัวอย่าง เรื่องราว ข่าวสาร เหตุการณ์ที่น่าสนใจของสังคม รวมถึงประสบการณ์ของผู้สอนที่สอดคล้องกับผู้เรียน เพื่อสร้างความสนใจและความชัดเจนในเนื้อหาต่างๆ ให้แก่ผู้เรียน

10. การจัดกิจกรรมภายในชั้นเรียนจะต้องสอดคล้องกับการนำเนื้อหาสาระสำคัญในรายวิชาไปใช้ประโยชน์หรือสร้างประสบการณ์ในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ให้แก่ผู้เรียน ทั้งในการดำเนินชีวิตประจำวันและการบูรณาการวิชาเอก
11. เมื่อมีการจัดการเรียนการสอนผ่านไปยังระยะเวลาหนึ่ง ผู้สอนควรสำรวจ ติดตาม และตรวจสอบความพึงพอใจ ความสนใจ การให้ความร่วมมือ ความรับผิดชอบ และการรับรู้ในเนื้อหาที่ได้รับของผู้เรียน ทั้งรายบุคคลและในภาพรวมอย่างใกล้ชิด เพื่อวางแผนในการพัฒนา แก้ไข ส่งเสริม และปรับปรุงได้อย่างทันท่วงที และมีประสิทธิภาพ
12. ผู้สอนควรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนภายในชั้นเรียนที่เหมาะสม มีความยืดหยุ่น ไม่ยึดติดกับแผนการสอนที่วางเอาไว้เบื้องต้นมากเกินไป
13. เมื่อพบปัญหาที่ผู้เรียนไม่เข้าใจเนื้อหา หรือเรียนได้ช้ากว่าเพื่อนร่วมชั้นเรียน ผู้สอนควรหาวิธีในการแก้ไขที่เหมาะสม รวมถึงการกำหนดช่วงเวลาในการติดต่อขอรับการปรึกษานอกเวลาเรียนให้แก่ผู้เรียน
14. ผู้สอนควรมีความเป็นกันเองมิตรที่ดีและเหมาะสมกับผู้เรียน มีรอยยิ้ม มีความเป็นมิตรต่อผู้เรียน เพื่อสร้างความสนิท ความไว้วางใจ ความเชื่อถือ ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนกล้าที่จะถาม ปรึกษา และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ แต่ควรมีการสร้างควมสนิทในขอบเขตที่เหมาะสม และยึดมั่นในจรรยาบรรณของความเป็นครู
15. การมอบหมายงานต้องมีความหลากหลายสอดคล้องกับเนื้อหาที่ศึกษา ทั้งนี้ก่อนมอบหมายงานให้แก่ผู้เรียน ผู้สอนจะต้องศึกษาข้อมูลเบื้องต้นก่อนว่างานที่มอบหมายชิ้นนั้นๆ มีแหล่งข้อมูลให้สืบค้นและผู้ใช้สามารถสืบค้นได้จริง
16. สื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนไม่ควรเน้นแต่สื่อ PowerPoint แต่ผู้สอนควรมีการปรับเปลี่ยนสื่อให้มีความเหมาะสมกับความสนใจหรือบริบทของผู้เรียนในแต่ละกลุ่มตามความเหมาะสม
17. การทำกิจกรรมหรือการมอบหมายงานรูปแบบงานกลุ่ม ควรมีการให้คะแนนเป็นระบบกลุ่ม สร้างบรรยากาศและประสบการณ์ในการเรียนรู้ การทำงาน และสร้างความรับผิดชอบร่วมกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกติกาหรือเกณฑ์การให้คะแนนที่ผู้สอนกำหนด
18. รายวิชาที่สามารถจัดกิจกรรมเรียนรู้ภายนอกชั้นเรียนให้แก่ผู้เรียนได้ ผู้สอนควรวางแผนการดำเนินงานและศึกษาช่องทางหรือประสานงานกับหน่วยงานหรือสถานศึกษาภายนอก ในการนำนักศึกษาไปศึกษานอกสถานที่เพื่อเป็นการสร้างประสบการณ์จากวิชาการไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเองจากสถานการณ์หรือการปฏิบัติงานจริง
19. ผู้สอนควรมีการตักเตือนผู้เรียนตามความเหมาะสม ไม่ปล่อยปละละเลย และเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีแก่ผู้เรียนคนอื่น ทั้งนี้หากเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสมที่จะตักเตือนต่อหน้าผู้เรียนคนอื่น ก็ควรเรียกไปคุยเป็นการส่วนตัว เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดความอาย หรือเสียความมั่นใจต่อหน้าผู้เรียนคนอื่น และผู้สอนไม่ควรใส่อารมณ์หรือพูดจากร้าวรานใส่ผู้เรียน แต่ควรว่ากล่าวตักเตือนพร้อมอธิบายเหตุผล โดยต้องไม่ลืมการยกย่องผู้เรียนที่มีพฤติกรรมที่ดีที่สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนคนอื่น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกติกาวินัยของผู้สอนเป็นสำคัญ
20. เมื่อเรียนเนื้อหาในแต่ละรายชั่วโมงแล้วเสร็จ ผู้สอนควรมีการสรุปสาระการเรียนรู้ที่ได้เรียนไป เพื่อเป็นการทบทวนเนื้อหาการเรียนรู้ในภาพรวมให้แก่ผู้เรียน
21. ผู้สอนไม่ควรเคร่งเครียดหรือมุ่งเน้นกับการถ่ายทอดเนื้อหาทางวิชาการที่เตรียมการสอนไว้มากเกินไป ควรมีการสอดแทรกเรื่องราวที่ผ่อนคลายหรือเรื่องราวที่ผู้เรียนสนใจ เพื่อเป็นการผ่อนคลายสมองให้แก่ผู้เรียน
22. การดำเนินการใดๆ ต่อผู้เรียนแต่ละรายบุคคล จะต้องมีความมาตรฐานเดียวกัน ไม่เลือกปฏิบัติ เพื่อก่อให้เกิดผู้เรียนยึดมั่น เชื่อถือ และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน
23. ควรจัดสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมแก่การเรียนรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน รวมถึงประสิทธิภาพการสอนให้แก่ผู้สอน
24. ในการประเมินผลผู้สอนควรใช้วิธีการประเมินผลตามความเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด เช่น การประเมินตามสภาพจริง การประเมินตามใบงาน หรืออื่นๆ เพื่อให้สามารถทราบประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ชัดเจนที่สุด ทั้งนี้ผู้สอนควรแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนได้รับทราบ ทั้งนี้ในส่วนของผู้สอนที่มอบหมายควรมีการแจ้งแจงให้เห็นข้อดี ข้อเสีย ที่ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางแก้ไข ปรับปรุง หรือสร้างประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายในชั้นถัดไป